

Jørgen Juul Petersens prædiken 2. søndag i fasten

Taler

Jørgen Juul Petersen
Sognepræst

Dato

20. marts 2011

Sted

Bredsten Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 15, vers 21-28

Det er bønnens, troens og udholdenhedens søndag, den kanaanæiske kvindes søndag, der ikke kan opgive at bede for sin syge datter, søndagen hvor vi hører om troens sejr over vantroen, tvivlen, mistilliden. Mange af Davids salmer fra GT, beskriver dette omslag. Fra sorg og nedtrykthed til genvunden tillid, til afklarethed. Sådan er det også i den salme vi har hørt i dag, salme 42: Som hjorten skriger ved det udtørrede vandløb, sådan skriger min sjæl efter dig, Gud. Min sjæl tørster efter Gud, den levende Gud. Sådan begynder salmen. Vi ser for os en hjort der i det tørre landskab, i den udtørrede wadi forgæves søger efter en dråbe vand. Hjorten er et billede på menneskets sjæl, der længes efter det der kan forfriske og genskabe det indtørrede liv, der længes efter en oase med rindende vand. Det rindende vand er billedet på Gud. Den levende gud, den levendegørende gud. – tørstende når roden ned – i evighed står der i en moderne salme (14) Mennesket er et væsen der tørster. Findes der noget der kan stille denne tørst?

I mange af davidssalmerne har vi som sagt denne bevægelse fra sorg og klage til ny tillidsfuldhed og glæde. Det er den samme bevægelse vi møder i evangeliet i dag. Kvindens datter bliver rask. Livet genoprettes. Fra sorg til glæde. Hvor Davids salmer fremstiller håbets vendepunkt poetisk, fremstilles det i evangeliet som en fortælling, men det er egentlig det samme indhold. Evangeliet konkretiserer det salmen udtrykker poetisk. Hjorten er kvinden, der bliver ved at bede, bliver ved at lede efter vand. Det er bl.a. via Davids salmer, at vi kan forstå helbredelsesunderne, så de ikke bare fremstår som naturstridige mirakler vi ikke kan stille noget op med, men understreger vor indfældethed i det jordiske håndgribelige liv.

Vi præsenteres for en palæstinensisk eller libanesisk kvinde, der fortvivlet henvender sig til jøden Jesus om hjælp, fordi hendes datter er blevet syg. Vi hører først hvordan Jesus afviser hende. Den lille samtale om hundene og børnene afspejler forholdet mellem jøder og hedninger i kristendommens første tid. Børnene er jøderne og de små hunde er hedningerne. Historien er måske en erindring om, at Jesus i begyndelsen af sit virke kun havde med andre jøder at gøre. Men det ændres. Bl.a. med fortællingen om episoden i dag. Mødet mellem kvinden og Jesus fører til, at grænserne sprænges. Jødedommens nationale, etniske begrænsning erstattes af kristendommens universelle budskab.

Evangeliet er for alle. Frelsen er for alle. Ingen har fortrinsret. Heller ikke de kristne. Vi er alle mennesker, skabt i guds billede. Men hvor ofte sker det ikke at den kirke, der skal forkynde det evangelium, der er for alle, selv blir en fæstning, der holder nogle ude eller nede, som hunde, som *underdogs*.

Kvinden blir først afvist, men hun blir ved og til sidst hjælper Jesus hende. Hun fremhæves for sin tro. Jesus siger: Kvinde din tro er stor, dig ske dig som du vil. Denne kvinde, i en rettroende jødes øjne en hedning, en vantro, en fremmed og foragtet, netop hun fremhæves for sin tro. Det er ikke en dogmatisk tro, der anerkender de og de dogmer, en fundamentalistisk tro, der tror på alt det der står i Bibelen. Det er ikke en tro der pukker på egne fortrin og fortræffeligheder. Det er snarere hvad man med et fremmedord kunne kalde en eksistentiel tro, en tro der springer ud af livet selv, en tro der presser sig på, en lidenskab for livets skyld, en kæmpende livstro. Sorgen er på en måde konfession- og religionsløs.

Hvad var det i grunden hun troede, denne foragtede flygtning og asylansøger? Hun håbede på hjælp til sin syge datter. Hun havde hørt et rygte om at denne mærkelige omvandrede person kunne hjælpe. Det er jo noget vi alle sammen kender til: bekymringerne når vores børn er syge, angsten, magtesløsheden. Moderens tro var ikke nogen forstandstro, ikke nogen tillært intellektuel tro. Men det var en tro der sprang ud af hendes kærlighed til sit barn.

Alle kender det. Det er ikke noget specielt religiøst. Man skal ikke være speciel religiøst anlagt for at have det sådan. Man skal bare være et menneske - slet og ret - være bundet til livet, til andre mennesker, ikke kunne slippe det, slippe fri af det, vende det ryggen.

Og sådan skal man heller ikke være særlig religiøs for at høre og tillaes af evangeliet. Man skal bare være glad for livet, elske det, sørge over det når det går tabt. Men hvor tit er den kirkelige og religiøse debat ikke ørkesløs og livsfjern og selvoptaget, som om det med Gud er noget, der er begrænset til det vi kalder det religiøse eller kirkelige! En specialitet for en særlig slags mennesker, der er utrolig optaget af at gøre skel mellem mennesker i deres egen lille religiøse skinverden, inddele folk i gode og onde, rigtige og forkerte.

Evangeliet er ikke et krav om at skære alle bånd over til det liv vi lever. Det er ikke et krav om at vende sig fra verden. Tværtimod. Det er det modsatte. Drivkraften til at bære modgangen kommer af at man holder af et andet menneske, sagde tidligere nationalbankdirektør Hoffmeyer i et TV indslag engang om psykisk syge. Ja hvor kommer drivkraften fra? Troen der ser noget godt bagved nogen ondt. Troen der holder fast ved at gud er god og hører vor bøn ligegyldig hvor meget gud skjuler sin godhed med modgang og ulykker. Jesu ord til kvinden lød som et nej mere end som et ja. På overfladen var det et nej, men nedenunder hørte hun ja'et, bekræftet af hans milde øjne, som der står i salmen. Troen vandt over anfægtelsen. Kvinde din tro er stor. Dig ske dig som du vil.

Når vi hører evangeliets beretning i dag om denne mor fra grænseegnene ved Sydlibanon - der i dag ligger udbombede hen, med skure og barakker til palæstinensere, der ikke engang er i flygtningelejre - der standser Kristus med sit fortvivlede råb om hjælp til sin hårdt ramte datter, møder vi et menneske, der er fanget af livet, fordi der er nogen hun elsker. Hun trækker sig ikke ind i sig selv, resignerer ikke, søger ikke skuffet og desillusioneret meningen med livet i en højere og mere åndelig og uforkrænkelig navnløs verden. Hun søger ikke selvudvikling, ikke noget indre lys. For der er ikke noget andet end mørke. For det er hendes datter det gælder.

Det der gør indtryk på os når vi hører beretningen er netop den sårbarhed vi møder hos hende, en sårbarhed, der skyldes hendes kærlighed til datteren. Den der elsker er sårbar. Kristus var sårbar. Og hvis jeg vil sikre mig mod en dag at stå i samme situation som denne mor, så må jeg lade være med at elske og binde mig til nogen eller noget. For hver eneste jeg virkelig holder af og hører sammen med, ejer jeg et sårbart sted, et sted hvor livet og døden kan ramme mig, så jeg aldrig forvinder det.

Den der elsker, kan rammes og er sårbar. Det er livets pris. Vi kan prøve at gøre os usårlige. Vi kan koble vore følelser fra, tale nøgternt og objektivt om livet som om det hele bare en et stort regnestykke, eller en maskine vi skal have til at fungere, vi kan prøve at tage livet med stoisk ro, som det hedder, ikke lade os mærke af noget. Et ældgammelt ideal for livsførelse. frelse som selvkontrol, ataraksia, resignation.

Men evangeliet tiltaler ikke det menneske, der forsøger at gøre sig usårlig, men tiltaler det menneske der er sårbart. Man kan sige det på den måde, at evangeliet redder vore følelsers univers fra at blive reduceret til søde drømme og skønne illusioner. Det er den verden, som vi har adgang til via vore følelser, der er den virkelige. Den verden, der viser sig både i vore sorger og i vore glæder. Det er den vi ikke skal svigte og vende os bort fra - af skuffelse, af angst for at blive skuffede. Det er for mig det vigtige i beretningen i dag. Først er kærligheden der - morens kærlighed til sit barn, af kærligheden opstår håbet, af håbet troen. - tørstende når roden ned – i evighed. I gudsforladtheden kan mennesket møde gud.

Tro er ikke rettroenhed, er heller ikke den fromme beskedenhed og ydmyghed, der ikke tør stå på sin ret og stille gud stolen for døren, men det er langt snarere lidenskab, en krævende fordringsfuldhed - ikke en forkælet fordringsfuldhed, der bare vil have sin vilje - en krævende fordringsfuldhed, krævende ikke på egne vegne, men på livets vegne, på kærlighedens vegne, den andens vegne.

Evangeliet er til for livets skyld, ikke for sin egen skyld. "Når det sker, hvad hjertet vil, som er livets sæde, da er sorg og død ej til, men kun liv og glæde". skal vi synge om lidt med Grundtvig. Der er et punkt i os der i sin modtagelighed ikke er fordærvet. Grundtvig bruger det gamle ord hjertet.

Det er denne verden, den verden vi er bundet til med hjertets bånd, som gud har omsorg for og medfølelse med og som han vil føre til sin fuldendelse i sit rige - her eller hisset. Forældrenes kærlighed til deres barn. "Din store tro", siger Kristus til én, der ellers fik at vide af alle andre - af rigets børn, af alle de frelste - at hun slet ingen tro havde eller var noget værd, bare var som en hund, en bastard. "Din tro er stor", siger han og bryder igennem ældgamle og evig nye mure af sociale moralske religiøse og nationale fordomme. Din tro er stor. For troen det er netop det lille ramte menneskehjertes vilje, der trodsigt, fordringsfuldt, tryglende har tillid til "hans milde øjne". Bøn er hjertet der tygger drøv, siger Luther vist et sted, er vedholdenhed.

Og hendes tro skal ikke skuffes. Det har vi Kristi ord for – det satte han sit liv ind på - og det viste gud ved at lade ham opstå fra de døde, for at ingen skal være uden håb og give op. Salige er de sørgende for de skal trøstes. Guds fravær er indledningen til guds nærvær – genopdagelsen at vi er guds elskede børn, som det hedder i dåben. Smerten kan være første skridt til velsignelsen. Tørsten skal slukkes.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag i fasten, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jorgen-juul-petersens-praediken-2-sondag-i-fasten>